

یادداشت مدیر مسئول

برگزاری نخستین همایش تاریخ شفاهی

تاریخ شفاهی (Oral History) یکی از کهن‌ترین، شناخته شده‌ترین و آزموده‌ترین شیوه ثبت اطلاعات محسوب می‌شود و در بیش‌تر آرشیوهای ملی و مراکز آرشیوی دنیا، جایگاه ویژه‌ای به خود اختصاص داده است. تاریخ شفاهی، با استفاده از تجهیزات ضبط صدا و تصویر، به گردآوری اطلاعات دقیقی از واقعه‌ای تاریخی و یا گزارشهایی متقن از عقاید و نظرات شاهدان یک ماجرا یا شرکت‌کنندگان در یک حادثه و یا جمع‌آوری خاطره و یا خاطرات کاملی از یک فرد می‌پردازد و با سر و سامان دادن به اطلاعات شنیداری و دیداری و تبدیل آنها به اطلاعات مکتوب به عنوان مکمل اسناد کتبی، نقش مهمی در تاریخنگاری جهان معاصر ایفا می‌کند. پژوهشگران حرفه‌ای در رشته‌های تاریخ، علوم سیاسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و ادبیات و هنر، به طور مرتب در کار خود اسناد شفاهی را، تولید و مورد مصرف قرار می‌دهند.

در ربع قرن گذشته، متخصصان تاریخ شفاهی در برخی سطوح و با تلاش و کوشش فراوان، رسمیت علمی به دست آورده‌اند. در کشور ما نیز، تعدادی از مؤسسات پژوهشی بویژه آرشیو ملی، سالهاست که به ثبت و ضبط آثار ایرانیانی مشغولند که در قید حیاتند و اطلاعات ارزشمندی در زمینه‌های گوناگون علمی دارا می‌باشند. تنوع و تعدد این مراکز و لزوم هدایت راهبردی این جریان، معاونت اسناد ملی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران را بر آن داشت تا در اردیبهشت سال ۱۳۸۴، نسبت به برگزاری نخستین همایش تاریخ شفاهی در ایران اقدام نماید. هدف از برگزاری این همایش، بیان این حقیقت است که ثبت اطلاعات شنیداری - دیداری، رویکردی جاافتاده و هدفدار است که خلاها و نقایص اسناد متداول کاغذی را پر می‌کند و به عنوان یکی از منابع مهم تاریخنگاری به شمار می‌رود. بعلاوه، این رویکرد آنقدر فنی و تخصصی است که بیشتر مؤسساتی که در زمینه تاریخ شفاهی تلاش می‌کنند، می‌توانند برای اجرای دقیق و علمی آن، از مشورت نهاد متولی این امر و افراد کارآزموده و متخصص آن استفاده نمایند.

همچنین ۱- انتخاب اولویتها، ۲- انتخاب افراد برای مصاحبه، ۳- طراحی سوالاتی که باید پرسیده شود، ۴- آماده سازی منابع برای نگهداری و استفاده دراز مدت از آن، ۵- دستیابی به مهارت انجام مصاحبه و نهایتاً رسیدن به این نکته که هیچ جانشینی برای شنیدن صحبت مطلعان وجود ندارد؛ از دیگر اهداف برگزاری این همایش است. انتظار می‌رود با برگزاری این همایش، گام مؤثری در گردآوری اطلاعات و خاطرات شخصیت‌های آگاه و آشنا به تاریخ معاصر کشورمان برداشته شود. از تمامی استادان، پژوهشگران، مسئولان و علاقه‌مندان تقاضا دارد تا ما را در برگزاری هرچه شایسته‌تر این همایش یاری نمایند.

کیانوش کیانی هفت‌لنگ